

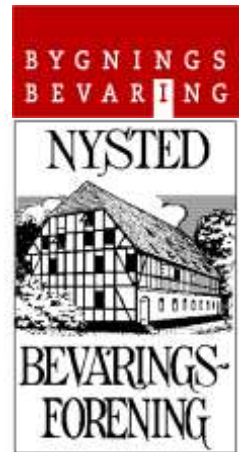
Pas godt på Nysted

Vedligeholdelse af murede og pudsede facader

Af Søren Vadstrup
marts 2011

Vedligeholdelses-rutiner

Disse kan deles i 3 intervaller: Arbejder, der foretages h.h.v. hvert år, hvert 5. år og hvert 10. år.

En gang om året (ikke stilladskrævende):

- 1 Tagreuder og nedløb renses, herunder også eventuelle opsamlinger i skotrender el.lign.. Rensningen foretages eksempelvis fra en stige, en lift eller fra tagets kviste. Som princip bør alt tagrende-møg opsamles i spande og ikke blot spules ned i nedløbene.
- 2 Tilgængelige materialesammenstød (murværk-træ, træ-træ, mørtelfuger ved vinduer, zink-inddækninger etc.) og facadefremspring (herunder udvendige trapper og altaner) checkes for revner. De mest kritiske revner tættes med en tynd **kalkmørtel**, der injiceres med en tynd sprøjte.
- 3 Tilgængelige vandrette/svagt skrå murfalse, sålbænke eller facadefremspring renses for snavslag med vand og børste. Herved opståede snavsløbere på facaden, spules bort med vand.

Hvert 5. år (ikke stilladskrævende):

Punkterne 1-3 herover. Derudover:

- 4 Det påses, at terrænet umiddelbart rundt om huset er frit for "fugtsamlende" elementer, træer, buske, rødder fra større træer, samt at terrænet har faldt bort fra facaden.
- 5 Evt. revner i murværk checkes for "aktivitet" med en klat gips eller lignende hen over revnen.
- 6 Eventuelle tilgængelige facadedekorationer vaskes fri for alger og snavs med almindeligt vand og en blød børste, skylles efter, hvorefter decorationen påføres et lag **kalkvand**.
- 7 Linoliemalede vinduer, samt andre tilgængelige træoverflader, vaskes med sæbespånere i varmt vand, skylles efter med varmt vand, tørres til træet ikke er fugtigt og påføres et tyndt lag kogt linolie med en pensel.

Hvert 10. år (stilladskrævende):

Punkterne 1-8 herover. Derudover:

- 8 Løs snavs, alger, lav og evt. letafvaskeligt gipsbundet snavs bortvaskes fra facaden ved en *let* vandspuling uden slibemidler, enten fra en alm. vandslange med en spreder eller en trykspuling med let tryk (ca. 10 bar) - i begge tilfælde suppleret med skuring med en halvstiv børste.

Det er en fordel at "forvande" hele facaden først og lade vandet "sætte sig" og opløse snavset, inden den egentlige afvaskning. Før i tiden foretoges denne opblødning med vand tilsat lidt *soda*, blandet i en spand og påført med en bred kost. Blandingen skal sidde i et par timer inden afspulningen og skrubningen.

De vandrette oversider på alle udkragede eller tilbagetrukke led, herunder vinduesfalse, sålbænke, skal især vaskes og rengøres meget omhyggeligt for alt snavs. Eventuelle naturstens-dekorationer på facaden rengøres ligeledes meget omhyggeligt, og det påses, at der ikke er vandlommer på dem.
- 9 På kalkede facader afskrabes eventuelle løse kalklag mekanisk i hånden, og facaden genkalkes med 2-3 tynde lag **hvidtekalk eller kalkfarve**, der fixeres med kalkvand.
- 10 Tagreuder og nedløb tættes for eventuelle huller. Rustne rendejern rustbehandles med **jern-mønje**. Alle zinkinddækninger checkes og ordnes.
- 11 Alt rustangrebet, synligt jern på facaden afskrabes effektivt for rust, tørres ud, linolieimprægneres og males med **jernmønje**.
- 12 Eventuelle løse eller forvitrede pudslag, herunder især på **sokkelpudsen**, afbankes og ny puds påføres i en luftkalkmørtel, opbygget i 2 forskellige lag, med det yderste lag i samme grovhed/-finhed og farve som den eksisterende puds. Beskæringer til den eksisterende, intakte puds sker efter rette linier og retvinklede hjørner. Den nye sokkelpuds overfladebehandles med en diffusionsåben kalkfarve eller silikatmaling - ikke med en tæt sokkelasfalt.